Generalitat de Catalunya

Codi ètic i de conducta en la contractació pública

1. Persones destinatàries i contingut del Codi 2
1.1 Persones destinatàries 2
1.2 Contingut i finalitat 2
2. Principis i valors ètics en la contractació pública. Conductes recomanables de bones pràctiques 3
2.1 Respecte a la legalitat 3
2.2 Satisfacció de l'interès públic 4
2.3 Igualtat de tracte i no discriminació 6
2.4 Eficiència en l'ús dels fons públics 7
2.5 Transparència 8
2.6 Objectivitat 9
2.7 Honestedat 10
2.8 Integritat institucional 11
2.9 Lideratge ètic 12
2.10 Cooperació institucional 12
2.11 Retiment de comptes 12
3. Compliment del Codi i sistema de garanties 14
3.1 Compliment del Codi 14
3.2 Sistema de garanties 14
Annexos 15
Annex I. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos de les persones que participen en el procediment de preparació i tramitació de l'expedient. 15
Annex II. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos de la persona o empresa licitadora i/o adjudicatària del contracte. 17
Annex III. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos de la persona física o jurídica designada com a responsable del contracte. 19

1. Persones destinatàries i contingut del Codi

1.1 Persones destinatàries

Les persones destinatàries del Codi són els alts càrrecs, els càrrecs electes, el personal directiu del sector públic, el personal eventual, el personal funcionari i el personal laboral al servei de la Generalitat de Catalunya i del seu sector públic, i dels ens locals adherits, que intervenen, directament o indirectament, en la identificació de la necessitat, preparació, proposta, tramitació, valoració, assessorament, fiscalització, adjudicació i/o formalització dels contractes públics i en el seguiment de l'execució dels contractes públics.

Les disposicions d'aquest Codi se'ls aplicaran d'acord amb el seu grau d'intervenció i de responsabilitat en els procediments contractuals.

Així mateix, els operadors econòmics i d'altres agents que intervenen en la contractació pública queden igualment subjectes a les disposicions del Codi, d'acord amb els compromisos ètics i d'integritat que assumeixen com a participants en els procediments d'adjudicació i com a adjudicataris de contractes públics amb l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic.

Els ens locals de Catalunya i el seu sector públic es poden adherir voluntàriament a les disposicions d'aquest Codi mitjançant una sol·licitud al portal web de la Comissió d'Ètica en la Compra Pública, amb l'aportació de l'acord corresponent del seu òrgan de govern.

1.2 Contingut i finalitat

Aquest Codi identifica els principis, els valors ètics, les normes de conducta i les bones pràctiques que han de regir l'actuació de totes les persones que participen en els procediments de compra pública, i es configura com un document viu i dinàmic, obert a una resposta permanent als possibles nous requeriments socials.

El contingut és de caràcter preventiu i orientador, i té com a finalitat millorar la cultura ètica de les persones destinatàries del Codi. A aquest efecte, el Codi articula un sistema de garanties per mitjà de dos canals on qualsevol persona pot adreçar les qüestions ètiques que es puguin plantejar en el marc de qualsevol procediment de compra pública, i preveu un sistema de seguiment i avaluació per garantir-ne l'eficàcia.

El contingut del Codi s'estructura en dos apartats:

- Principis i valors ètics en la contractació pública. Conductes recomanables de bones pràctiques.

- Compliment del Codi i sistema de garanties.

2. Principis i valors ètics en la contractació pública. Conductes recomanables de bones pràctiques

Més enllà dels principis de la contractació pública que estableix la normativa autonòmica, estatal i de la Unió Europea, la dimensió ètica de la contractació pública es fonamenta en el comportament correcte i no censurable, com a condició necessària per a una bona administració dels serveis públics.

Així mateix, per complir amb els valors i principis ètics en la contractació pública, i sens perjudici dels deures legalment establerts d'obligatori compliment, les persones destinatàries d'aquest codi han d'observar les conductes recomanables de bones pràctiques vinculades a cada valor i principi ètic.

Els principis i valors ètics que han d'informar qualsevol actuació relacionada amb la contractació pública de les persones destinatàries d'aquest Codi, així com les conductes recomanables de bones pràctiques són els següents:

2.1 Respecte a la legalitat

L'actuació de les persones destinatàries d'acord amb les lleis, els reglaments i les normes d'aplicació constitueix el principi bàsic i garantia primera d'un comportament ètic en la contractació pública.

Conductes recomanables:

Diligència i professionalitat

Els òrgans de contractació han d'exercir les seves funcions amb respecte a la legalitat vigent. En aquest sentit, s'ha de vetllar pel coneixement i l'actualització contínua de la normativa en matèria de contractació, a fi de garantir una actuació diligent i professional en els procediments en què intervinguin.

Contractació programada

Sens perjudici de l'obligació dels òrgans de contractació de publicar anualment, preferentment dins del darrer trimestre de cada any, la relació de contractes que preveuen licitar durant l'any següent a la Plataforma de serveis de contractació pública de Catalunya, es considera una conducta recomanable publicar també aquesta informació, amb un format de cerca o visor, a la pàgina web de l'Administració contractant. A aquest efecte, en el marc de la Generalitat de Catalunya, la Direcció General de Contractació Pública publica aquesta informació al Portal de contractació pública.

No fraccionar el contracte

Els destinataris del Codi han de vetllar especialment per evitar les pràctiques adreçades al fet que l'objecte dels contractes menors s'adeqüi o, fins i tot, s'alteri, per fer-lo encaixar o encabir en els límits econòmics establerts per aquesta figura contractual i, així mateix, per evitar la tramitació de contractes per imports molt propers als llindars establerts per als contractes menors, quan es pretengui l'adequació forçosa de l'objecte contractual per

encabir-lo dins dels llindars establerts per la normativa, amb la finalitat d'eludir les normes sobre publicitat i procediments d'adjudicació, i no limitar la concurrència.

Contractació menor

Es considera una conducta recomanable evitar la tramitació de contractes per imports molt propers als llindars establerts per als contractes menors.

Així mateix, es consideren bones pràctiques en aquest àmbit: la planificació i la programació de l'activitat contractual; l'ús d'altres figures contractuals alternatives de racionalització de la contractació pública; i efectuar publicitat prèvia dels contractes menors per tal que qualsevol operador hi tingui accés o, en cas que no es faci, garantir que se sol·liciten ofertes o pressupostos a diversos operadors.

Divisió del contracte en lots

D'acord amb el que preveu la normativa sobre contractació pública, no dividir el contracte en lots s'ha de justificar en l'expedient, de manera detallada i ben fonamentada, de manera que s'identifiquin i concretin les raons per les quals hi ha dificultats a l'hora de dividir l'objecte del contracte en lots, així com les conseqüències negatives que comporta aquesta divisió.

Es considera una pràctica recomanable, limitar el nombre de lots als quals un mateix licitador pot presentar oferta i/o el nombre de lots que es puguin adjudicar a cada licitador, amb la finalitat d'afavorir la concurrència i la participació de les pimes, i evitar l'acumulació de tots o de la major part dels lots a un únic adjudicatari.

Confidencialitat

Els òrgans de contractació no poden divulgar la informació facilitada per les empreses quan hagi estat designada com a informació confidencial en el moment de presentar la seva oferta.

Es considera una bona pràctica concretar en el plec de clàusules els aspectes als quals pot afectar la confidencialitat, i els que, en cap cas, poden considerar-se confidencials. A aquest efecte, són informació confidencial els secrets tècnics o comercials, industrials i drets de propietat intel·lectual, i si la seva difusió a terceres persones pot ser contrària als seus interessos comercials legítims o perjudicar la competència lleial entre les empreses del sector; o bé si el seu tractament pot ser contrari a les previsions de la normativa en matèria de protecció de dades de caràcter personal. En cap cas es poden qualificar de confidencials els documents que siguin públics.

També es considera una bona pràctica, per als casos en què no hi ha declaració de confidencialitat de les empreses o aquesta declaració és incompleta i davant la manca de regulació d'un procediment específic, que l'òrgan de contractació, abans de decidir quins documents o informació tenen caràcter confidencial, traslladi a l'empresa la sol·licitud d'informació presentada per altres empreses interessades en el procediment perquè s'hi pugui pronunciar de forma justificada i que la previsió d'aquest procediment s'inclogui en els plecs de clàusules administratives particulars.

2.2 Satisfacció de l'interès públic

Les persones destinatàries del Codi que intervenen en un procés de contractació pública han de perseguir exclusivament la satisfacció de l'interès públic.

Conductes recomanables:

Justificació de la necessitat i idoneïtat del procediment

D'acord amb el que disposa la normativa sobre contractació pública, en l'expedient de contractació s'han de definir les necessitats a satisfer mitjançant el contracte i motivar degudament la necessitat de la tramitació, així com acreditar la idoneïtat del procediment.

A aquest efecte, es considera una conducta recomanable evitar utilitzar motivacions genèriques que no justifiquin suficientment la necessitat específica del contracte o la idoneïtat del procediment.

Criteris d'adjudicació

A l'hora de formular els criteris d'adjudicació, per determinar-los i valorar-los, s'han de tenir presents les consideracions següents:

- Definir els criteris d'adjudicació amb la màxima claredat i concreció possibles. S'ha d'establir què és el que es valora, i com es pondera i s'assigna la puntuació.

- Especificar degudament en els plecs de clàusules o els documents que regulen la contractació els mètodes i les formes de valoració que s'utilitzaran, amb la finalitat que puguin ser totalment coneguts pels licitadors en el moment de preparar les proposicions contractuals.

- Es recomanen, quan sigui possible, els criteris d'adjudicació avaluables mitjançant fórmules.

- Pel que fa a la justificació, l'informe de valoració ha d'especificar què s'ha tingut en compte, els motius pels quals el criteri comporta una determinada valoració, així com l'exteriorització de les característiques que fan que una oferta sigui mereixedora de la puntuació assignada.

- Els òrgans de contractació han de vetllar especialment perquè els informes de valoració basats en criteris, subcriteris o regles de ponderació subjectius estiguin sempre motivats degudament i expressin les raons que indueixin a fixar les puntuacions atorgades, sense que aquests informes es puguin limitar només a fixar puntuacions.

- Evitar la manca d'objectivitat i la llibertat de decisió il·limitada en la seva configuració.

- Establir criteris d'adjudicació que també afavoreixin la competència entre els licitadors (en base a diferents paràmetres, no només el relatiu al preu) a fi de contribuir una millor satisfacció de l'interès general.

Tramitació

Pel que fa a la tramitació del procediment de contractació, s'han de tenir en compte les bones pràctiques següents:

- Establir uns terminis per presentar les ofertes, dins el marc establert legalment, de la forma més inclusiva possible perquè puguin ser raonablement acomplerts per qualsevol potencial licitador diligent. Així mateix, s'han d'adequar els terminis de presentació, tenint en compte la complexitat de cada contracte i evitar també licitar o adjudicar en períodes de vacances.

- Evitar el retard en l'emissió d'informes, així com en la preparació de documents.

- Utilitzar, amb caràcter general, procediments d'adjudicació que facin possible la participació d'un major nombre de licitadors, preferentment, el procediment obert.

- Evitar, sempre que sigui possible, la tramitació d'urgència i, quan aquesta sigui necessària, vetllar especialment per motivar documentalment la concurrència de la causa legal que l'habilita, de la forma més explícita possible. La inacció o la manca de previsió i planificació no poden ser causes per utilitzar el procediment d'urgència.

2.3 Igualtat de tracte i no discriminació

Totes les empreses i persones que participin en una licitació han de disposar de les mateixes oportunitats a l'hora de formular les seves ofertes, en el marc d'un procediment de contractació amb les mateixes condicions, sense que cap d'elles pugui rebre un tracte diferent en situacions comparables.

Conductes recomanables:

Subcontractació

S'ha de plantejar el contracte i redactar els plecs de clàusules de manera que no s'afavoreixin les cadenes de subcontractació que encareixin els preus i afectin negativament les petites i mitjanes empreses i les empreses del tercer sector. S'entén per cadena de subcontractació la situació en què el subcontractista del contractista principal, alhora, també subcontracta la prestació o part de la prestació. Per tal d'evitar-ho es recomana incloure en els plecs de clàusules l'obligació dels licitadors d'assenyalar la part que tenen previst subcontractar i identificar el subcontractista, així com concretar en quin moment i com ho han d'acreditar.

Per vetllar pel compliment dels pagaments als subcontractistes, es consideren conductes recomanables incloure en la documentació contractual, d'una banda, l'obligació del contractista de complir amb els terminis de pagament al subcontractista, i acreditar-ho davant de l'òrgan de contractació, si escau i, d'altra banda, que els òrgans de contractació comprovin, en tot cas, el compliment estricte dels pagaments.

Modificacions contractuals

Les unitats proposants han de tenir especialment en compte, en la preparació dels contractes, la valoració de tots els factors i de totes les circumstàncies dirigides a evitar, en la mesura que sigui raonablement possible, modificacions posteriors no previstes en el contracte.

A aquest efecte, en els procediments de contractació en els quals es pugui produir una modificació futura del contracte, d'acord amb la legislació vigent, s'ha de vetllar per

preveure-la adequadament en els documents reguladors de la contractació de forma clara, precisa i inequívoca.

Contractacions basades en un acord marc

Per garantir que totes les empreses adjudicatàries d'un acord marc accedeixen a la contractació basada, es considera una bona pràctica que l'òrgan de contractació, –quan de conformitat amb les previsions de l'acord marc, de manera justificada, no hagi de convidar totes les empreses a la licitació–, en les successives i ulteriors contractacions de contractes basats que realitzi, adreci la invitació de manera alternativa entre les empreses adjudicatàries de l'acord marc, de manera que no es repeteixin en cada nova contractació basada les empreses convidades.

2.4 Eficiència en l'ús dels fons públics

Els recursos destinats a la contractació pública s'han d'utilitzar de forma eficient, a fi d'aconseguir la millor relació qualitat-preu. Els contractes públics s'han de preparar, tramitar i gestionar amb la màxima fidelitat a les necessitats a cobrir i a l'interès públic i, per tant, no s'han de contractar prestacions innecessàries.

Conductes recomanables:

Ús eficient dels fons

En el marc de la configuració d'una licitació, s'ha d'analitzar prèviament la necessitat del contracte per evitar un mal ús dels recursos públics i així garantir la idoneïtat del contracte per satisfer la necessitat real, inclòs el seu impacte en l'eradicació o manteniment de biaixos i desigualtats de gènere..

Selecció de la millor oferta amb perspectiva estratègica

D'acord amb la normativa de contractes del sector públic, la selecció de la millor oferta s'ha de fonamentar en la millor relació qualitat-preu. En el marc de la conducta ètica, la selecció de la millor oferta s'entén en el sentit que les prestacions públiques que es contractin han de ser exemplars en un sentit global, de manera que no només es prengui en consideració el preu, sinó que es tinguin en compte aspectes qualitatius i de millora social, d'impacte de gènere, ambiental i innovadors.

Agilitat dels procediments

Totes les persones que participen en la tramitació dels contractes han d'evitar la delació en la tramitació, preparació de documents i emissió d'informes. S'ha de procurar solucionar els problemes i dubtes en la tramitació de la manera més àgil i eficient possible, utilitzant sistemes de treball col·laboratiu i comunicacions ràpides, i evitar l'emissió d'informes i contrainformes innecessaris.

Consultes preliminars al mercat

Es recomana fer consultes preliminars al mercat, a fi que els possibles licitadors puguin conèixer per avançat les necessitats dels compradors públics, i preparar-se per cobrir-les,

atès l'important paper que aquestes poden tenir com a instrument per implementar una compra pública més eficient, transparent i integra. A aquest efecte, d'acord amb la Guia per a la preparació i tramitació de les consultes preliminars al mercat, seria recomanable efectuar-les quan l'òrgan de contractació no tingui coneixements suficients sobre l'àmbit del contracte que ha de licitar, quan es vulgui saber si el mercat disposa o pot disposar de solucions noves o diferents per cobrir les seves necessitats, quan es vol assegurar que el procediment de licitació serà viable des de la perspectiva tècnica i/o financera i en cas de detectar noves necessitats i donar respostes a reptes futurs, com per exemple, davant d'una compra pública d'innovació.

Prevenció i detecció de la col·lusió

La col·lusió és un factor de risc per a l'eficiència de la despesa pública i, per això, es recomana dissenyar els procediments de contractació de manera que es previnguin les conductes col·lusòries entre les empreses licitadores. A aquest efecte, entre les bones pràctiques, s'ha d'incentivar la participació màxima de les empreses licitadores, realitzar una investigació del mercat abans de planificar el procediment de contractació, evitar, sempre que sigui possible, la repetició en els procediments de contractació que s'executen regularment, iniciar els procediments de contractació amb prou antelació, recórrer en la mesura del possible a les compres centralitzades, utilitzar mètodes per conscienciar els operadors econòmics sobre les possibles conseqüències i dissuadir-los de col·ludir.

A efectes de la lluita contra la col·lusió en la compra pública, es considera una bona pràctica que la comunicació que amb caràcter preceptiu s'ha de fer a l'Autoritat Catalana de la Competència, dels indicis de pràctiques o conductes col·lusòries que podrien produir-se en el marc dels procediments de contractació pública, es realitzi de forma immediata i abans de l'adjudicació del contracte.

2.5 Transparència

La transparència és un mitjà per aconseguir institucions més justes, una eina per millorar el servei públic i una garantia per a una administració correcta.

Les persones destinatàries del Codi que intervenen en els procediments contractuals han d'ajustar la seva actuació al principi de transparència i facilitar l'accés de la ciutadania i de les empreses a la informació contractual, amb les úniques limitacions que estableixen les lleis.

Així mateix, les empreses interessades en una licitació han de poder comprendre l'abast exacte de dita licitació i l'òrgan de contractació ha de poder comprovar efectivament que les ofertes presentades responen als criteris aplicables al contracte.

Conductes recomanables:

- Utilitzar la Plataforma de serveis de contractació pública de Catalunya com a punt central i únic d'informació sobre els procediments de compra del sector públic de Catalunya, i publicar la informació sobre l'activitat contractual al Registre de contractes del sector públic, d'acord amb el que disposa la normativa sobre contractació pública i sobre transparència.

- Difondre de forma proactiva, permanent i intel·ligible, per mitjans electrònics, les dades públiques corresponents a la contractació que efectuïn. Aquestes dades han d'incloure, almenys de forma agregada, informació periòdica sobre la contractació menor.

- Facilitar la informació pública sol·licitada per la ciutadania per conèixer les decisions preses sobre contractació pública i la forma com aquestes decisions es prenen, sense necessitat que les persones interessades hagin de justificar les causes per les quals la demanen. Els òrgans de contractació han d'aplicar de forma proporcional i justificada els supòsits en els quals es pot limitar l'accés a la informació sobre la contractació, ja sigui per causa d'un possible perjudici a l'interès públic, per la deguda protecció d'altres drets preferents o per altres motius que s'estableixin legalment.

- Subministrar la informació sobre la contractació de manera reutilitzable per part de les persones interessades, sempre que sigui possible.

- Els alts càrrecs han de donar publicitat de les reunions en el marc de la seva agenda oficial quan afectin qüestions de contractació pública.

2.6 Objectivitat

Les persones que intervenen en un procés de compra pública han d'actuar de forma objectiva, al marge de la influència d'interessos particulars, propis o de tercers.

Conductes recomanables:

Separació de funcions

S'ha de garantir, en la mesura del possible, una separació de funcions adequada del personal que participi en els sistemes de gestió i control, en el marc dels procediments de contractació, amb la finalitat de minimitzar els riscos de conflicte d'interessos. A aquest efecte, es recomana disposar d'un document relatiu a l'exercici de les diverses funcions i del procés de presa de decisions, d'una divisió clara de les funcions, així com de les descripcions de cada lloc de treball i, finalment, d'un nombre adequat de recursos humans prou qualificats en els diversos nivells i funcions.

Abstenció

Les autoritats i el personal que participa en qualsevol fase d'un procés de contractació, inclosa l'execució del contracte, amb independència del grau de decisió que els correspon, s'han de mantenir imparcials en relació amb les persones licitadores i l'empresa contractista, i actuar de forma objectiva en l'exercici de les seves funcions. Així mateix, les seves actuacions han de ser independents de qualsevol situació d'interès particular i s'han d'abstenir de participar en activitats que puguin constituir una situació de conflicte d'interessos.

Redacció dels plecs de clàusules administratives i prescripcions tècniques

A l'hora de redactar els plecs, s'han de tenir present les consideracions següents:

- Determinar l'objecte del contracte per mitjà d'una descripció concreta i explícita de la prestació o en termes de funcionalitat i de resultats i, en qualsevol cas, definir les finalitats i objectius a assolir mitjançant el contracte.

- Redactar els plecs de clàusules administratives i prescripcions tècniques de manera clara i concisa, a fi d'evitar una redacció complexa amb l'ús de tecnicismes i formalismes innecessaris. A aquest efecte, s'han d'evitar les remissions entre clàusules, atès que aquesta pràctica pot comportar dificultats de comprensió.

- Evitar especificacions tècniques que puguin comportar una restricció de la competència.

- Evitar la inclusió sistemàtica de clàusules idèntiques procedents d'altres plecs anteriors i redactar el contingut de cada plec d'acord amb la seva naturalesa i les seves necessitats.

- Establir les condicions de solvència de manera que actuïn com a garantia de l'execució satisfactòria del contracte, sense comportar obstacles injustificats a la lliure concurrència. Així mateix, es vetllarà especialment perquè les condicions de solvència requerides estiguin vinculades a l'objecte del contracte i siguin proporcionals a aquest.

- Redactar les especificacions tècniques basades en l'objectiu que es vol assolir i no tant en els mitjans per assolir-lo.

2.7 Honestedat

Les persones que intervenen en un procés de contractació pública han d'actuar de forma objectiva i imparcial; garantir la neutralitat i la igualtat de tracte; abstenir-se d'acceptar regals, i rebutjar qualsevol benefici en interès privat derivat de la intervenció directa o indirecta en el procediment de compra pública.

Conductes recomanables:

- Abstenir-se d'acceptar regals o qualsevol benefici en interès privat.

- Evitar accions o actuacions que puguin generar aparences indegudes o que puguin afectar negativament la credibilitat de ciutadans i ciutadanes envers l'aplicació dels principis d'actuació que han d'inspirar els procediments de compra pública.

- Prevenir qualsevol situació en què les persones que participen en el desenvolupament del procediment de contractació o que poden influir en el seu resultat puguin tenir un interès financer, econòmic o personal que comprometi l'aparença d'imparcialitat i independència del procediment d'adjudicació del contracte.

- Abstenir-se dels assumptes en els quals es tingui un interès personal o que puguin comportar un risc de situació de conflicte d'interessos.

- Comunicar les presumptes irregularitats de les quals es tingui coneixement per mitjà dels canals habilitats.

- Promoure accions formatives de conscienciació en matèria d'ètica pública en l'àmbit de la contractació i, especialment, per saber detectar, gestionar i supervisar els conflictes d'interessos.

- Les persones encarregades de controlar l'execució correcta del contracte han d'informar sobre qualsevol irregularitat de caràcter ètic que detectin. Les persones encarregades de verificar els pagaments i les liquidacions del contracte han d'actuar amb la diligència deguda i reflectir les quantitats executades realment.

- Motivar les decisions que difereixin dels informes o propostes de les unitats promotores i gestores de contractació i de les meses de contractació, respectant-ne l'opinió tècnica.

2.8 Integritat institucional

La integritat institucional comporta vetllar per la consolidació d'una cultura organitzativa basada en l'ètica i els valors públics i per establir un sistema de prevenció dels riscos de mala administració i de contingència davant la materialització d'aquests.

Conductes recomanables:

Prevenció de les situacions de conflicte d'interessos

A fi d'evitar situacions de conflictes d'interessos es considera una bona pràctica que totes les persones que intervenen en el procediment de contractació (personal de la unitat gestora, membres de la mesa de contractació, persones que redacten els documents de licitació i que valoren les ofertes, etc.) signin una declaració d'absència de conflicte d'interessos, aparent, potencial o real, vinculat a aquell procediment, en què posen de manifest que no existeixen circumstàncies que puguin portar en un futur a una situació de conflicte d'interessos i que, en qualsevol cas, comunicaran a l'òrgan gestor qualsevol situació de conflicte d'interessos en què es trobi incurs de forma immediata. Aquesta declaració ha de tenir el contingut de annex I [1] d'aquest Codi.

Així mateix, es recomana als òrgans de contractació que requereixin l'empresa contractista i, si escau, els subcontractistes, perquè presentin també una declaració d'absència de conflicte d'interessos en el moment de la formalització del contracte o immediatament després, d'acord amb el model que consta a l'annex II d'aquest Codi.

En darrer lloc, també es recomana als òrgans de contractació que incorporin en l'expedient una declaració signada d'absència de conflictes d'interessos per part de la persona física o jurídica designada com a responsable del contracte, d'acord amb el model que consta a l'annex III d'aquest Codi.

Prevenció i detecció del frau

[1] Adaptació del model de declaració d'absència de conflicte d'interessos establert a l'apartat 3.1 del Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència a la Generalitat de Catalunya.

Com a eina de prevenció, és una bona pràctica elaborar un mapa de riscos, que permeti identificar automàticament els processos susceptibles de risc i saber com combatre'ls.

2.9 Lideratge ètic

Els alts càrrecs, directius i comandaments han d'exercir un lideratge exemplificant i pedagògic d'integritat en la contractació pública, dirigit tant als empleats públics com als ciutadans i ciutadanes. En aquest sentit, els alts càrrecs de la Generalitat de Catalunya, a més d'actuar d'acord amb els principis i valors ètics que recull aquest Codi, han de complir amb el que estableix el Codi de conducta dels alts càrrecs i personal directiu de l'Administració de la Generalitat i de les entitats del seu sector públic, i altres mesures en matèria de transparència, grups d'interès i ètica pública aprovat per l'Acord del GOV/82/2016, de 21 de juny.

Conductes recomanables:

Les persones que ocupen llocs directius o de comandament han de respondre de forma àgil, proporcional i coherent davant de qualsevol transgressió de l'ètica professional pública, per reconduir-la i, si escau, exigir-ne responsabilitats.

2.10 Cooperació institucional

Totes les instàncies i unitats administratives d'una mateixa entitat pública o d'altres entitats públiques han de col·laborar i intercanviar tota la informació en matèria de contractació pública que pugui ser rellevant.

Conductes recomanables:

Els responsables dels les unitats i òrgans de contractació han de col·laborar per prevenir pràctiques contractuals rebutjables i, en el cas que aquestes es produeixin, les han de comunicar diligentment a les instàncies administratives i/o judicials competents en la seva resolució.

2.11 Retiment de comptes

El retiment de comptes comporta avaluar i exposar el grau d'assoliment i compliment de les actuacions en el marc dels contractes públics per poder dur a terme un control de l'actuació pública.

Conductes recomanables:

Es considera una bona pràctica establir mesures perquè els responsables del contracte puguin verificar rigorosament el compliment de totes les obligacions contractuals, i preveure les penalitats procedents per als supòsits de possibles incompliments. La persona responsable del contracte ha d'aplicar rigorosament les penalitats que corresponguin.

Igualment, a aquest efecte, es recomana que els plecs de condicions contractuals incorporin sistemes objectius detallats d'avaluació dels resultats de l'execució del contracte.

Així mateix, es recomana incloure com a funcions de la persona responsable del contracte, addicionals a les establertes a la normativa sobre contractes públics, com a mínim les següents:

- Coordinar els diferents agents implicats en el contracte, en el cas que aquesta funció específica no correspongui a altres persones.

- Informar del nivell de satisfacció de l'execució del contracte. Aquesta funció ha d'incloure l'emissió d'un informe d'avaluació final de la contractació.

És recomanable que la persona responsable del contracte signi una declaració d'absència de conflicte d'interessos.

3. Compliment del Codi i sistema de garanties

3.1 Compliment del Codi

Els alts càrrecs, els directius i els comandaments públics han de vetllar perquè el contingut del Codi sigui conegut i observat per les persones destinatàries d'aquest Codi.

L'òrgan competent de la Generalitat de Catalunya en matèria de supervisió de la contractació pública elabora els informes corresponents dirigits a verificar el compliment de les previsions del Codi, diagnosticar els possibles riscos existents i determinar les mesures preventives convenients.

3.2 Sistema de garanties

En el marc de les funcions encomanades a la Comissió d'Ètica en la Compra Pública s'estableix un sistema de garanties constituït pels canals següents:

Canal de consultes

Les consultes generals en matèria d'ètica en contractació pública i per conèixer si un fet concret pot constituir un incompliment d'aquest Codi, s'han de vehicular a través del Canal de consultes de la Comissió d'Ètica en la Compra Pública.

Aquest canal no requereix la identificació de la persona emissora, si bé la persona que fa la consulta ha de facilitar una adreça de correu electrònic perquè la Comissió d'Ètica en la Compra Pública li pugui sol·licitar informació i documentació complementària, i respondre la consulta.

Sistema intern d'alertes de l'Administració de la Generalitat

Les infraccions normatives o les actuacions contràries a la integritat pública presumptament comeses pels òrgans de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, o per les persones que hi presten servei es vehiculen a través del sistema intern d'alertes.

Aquest sistema permet presentar alertes per escrit o verbalment. Les alertes per escrit poden ser anònimes i la interacció amb la persona alertadora s'efectua mitjançant un codi que s'obté automàticament en el moment de presentar l'alerta.

Annexos

Annex I. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos de les persones que participen en el procediment de preparació i tramitació de l'expedient.

Contracte [denominació]

Expedient [codi]

La persona sotasignat, Sr./Sra. [nom i cognoms], [càrrec/lloc de treball dins l'entitat contractant], que és persona implicada en el procediment d'adjudicació del contracte del sector públic referit en l'encapçalament, d'acord amb la funció de [.....] que li correspon per raó del seu càrrec, i sota la seva responsabilitat **declara** el següent:

Primer. Que està assabentada del que estableix la normativa vigent d'aplicació en matèria de conflictes d'interessos, en especial, del que disposen l'article 61 del Reglament (UE, EURATOM) número 1046/2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió; i l'article 64.2 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic; així com del que preveu el Codi ètic i de conducta en la contractació pública aprovat pel Govern de la Generalitat de Catalunya.

Segon. Que no es troba incursa en cap conflicte d'interessos aparent, potencial o real vinculat al procediment de contractació pública referit a l'encapçalament.

Tercer. Que coneix les causes d'abstenció establertes a l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic i, en el supòsit que en concorri alguna, ha d'abstenir-se d'intervenir en el procediment.

Quart. Que no hi ha antecedents ni circumstàncies que puguin provocar una situació de conflicte d'interessos aparent, potencial o real en un futur proper que qüestionin la seva independència segons les parts.

Cinquè. Que si durant el procediment de contractació pública sorgeix una possible situació de conflicte d'interessos en la qual s'hi trobés implicada i/o la pogués conèixer, ho comunicarà a l'òrgan gestor de forma immediata. Si, conseqüentment, es detectés l'existència efectiva d'aquest o d'un altre conflicte d'interessos, deixarà de formar part del procediment de contractació i de participar en totes les activitats que hi estiguin relacionades.

Sisè. Que no ha fet ni farà cap tipus de gestió de la qual es pugui derivar un avantatge competitiu sobre l'adjudicació del contracte respecte d'ofertes potencials o d'ofertes ja presentades.

Setè. Que tractarà com a confidencials tots els assumptes dels quals tingui coneixement en virtut de les funcions que desenvolupi en el marc del referit procediment de contractació pública i no farà cap ús improcedent d'aquesta informació, que únicament utilitzarà per avaluar les ofertes.

Vuitè. Que sap que una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostra que és falsa comporta les conseqüències disciplinàries, administratives i judicials que estableix la normativa d'aplicació.

Novè. Que està advertida que, en cas de no revelar un conflicte d'interessos o falsedat en aquesta declaració, l'òrgan de contractació ho posarà en coneixement de la Comissió d'Ètica en la Compra Pública de la Generalitat de Catalunya perquè emeti l'informe pertinent, sens perjudici d'altres penalitats que es puguin establir. En el cas que la gravetat dels fets ho requereixi, l'òrgan de contractació els posarà en coneixement de l'Oficina Antifrau de Catalunya o dels òrgans de control i fiscalització que siguin competents per raó de la matèria.

[Signatura]

Annex II. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos de la persona o empresa licitadora i/o adjudicatària del contracte.

Expedient:

Contracte:

Òrgan de contractació:

[Nom i cognoms], amb DNI [núm. DNI], en nom propi o com a [condició en què declara] de [nom de entitat] amb NIF [NIF entitat], amb el poder suficient que consta acreditat en el procediment de contractació indicat,

Declaro:

Primer. Que conec amb detall els plecs que regeixen el contracte, així com la normativa que li és aplicable, i que tinc coneixement que l'article 61.3, "Conflicte d'interessos", del Reglament (UE, Euroatom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que hi ha conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.

Segon. Que conec l'article 64, "Lluita contra la corrupció i la prevenció dels conflictes d'interessos", de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, que defineix el conflicte d'interessos com "qualsevol situació en què el personal al servei de l'òrgan de contractació que a més participi en el desenvolupament del procediment de licitació o pugui influir en el seu resultat, tingui directament o indirectament un interès financer, econòmic o personal que pugui semblar que compromet la seva imparcialitat i independència en el context del procediment de licitació".

Tercer. Que ni la meva persona ni, si escau, la persona jurídica a la qual represento es troba en cap situació que pugui comprometre el compliment de les obligacions exigibles per la participació en el procediment de contractació, ni que pugui comprometre el compliment d'aquestes obligacions en cas de resultar adjudicatària de l'expedient.

Quart. Que ni la meva persona ni, si escau, la persona jurídica a la qual represento es troba en una situació de conflicte d'interessos, segons la definició de l'article 61 del Reglament financer de la UE que pugui dificultar o comprometre de cap manera el compliment de les obligacions esmentades a l'apartat anterior.

Cinquè. Que els administradors, els representants i la resta de persones amb capacitat de presa de decisions o control sobre [persona jurídica] no es troben en la situació de conflicte definida a l'apartat quart.

Sisè. Que em comprometo a posar en coneixement de l'òrgan de contractació de l'expedient, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos que comprometi o pugui comprometre el compliment de les obligacions esmentades.

Setè. Que he subministrat informació exacta, veraç i completa en el marc d'aquest expedient, i que tinc coneixement que la falsedat d'aquesta declaració i la informació subministrada comporta les conseqüències contractuals, administratives o judicials que estableixi la normativa d'aplicació i la documentació contractual.

[Signatura]

Annex III. Model de declaració d'absència de conflicte d'interessos de la persona física o jurídica designada com a responsable del contracte.

Contracte [denominació]

Expedient [codi]

Nom i cognoms, amb DNI, [càrrec/lloc de treball dins l'entitat contractant o entitat designada], que és la persona designada com a responsable del contracte per part de (òrgan de contractació), d'acord amb la funció de seguiment i supervisió de l'execució del contracte que li corresponen per raó de la seva designació, i sota la seva responsabilitat **declara** el següent:

Primer. Que coneix amb detall els plecs que regeixen el contracte; el que preveu el Codi ètic i de conducta en la contractació pública aprovat pel Govern de la Generalitat de Catalunya; així com la normativa que li és aplicable, i que té coneixement que l'article 61.3, "Conflicte d'interessos", del Reglament (UE, Euroatom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que hi ha conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.

Segon. Que no es troba incursa [ni ella, ni la persona jurídica a la qual representa, si és el cas] en cap conflicte d'interessos aparent, potencial o real vinculat a aquest contracte que pugui dificultar o comprometre de cap manera el compliment de les seves funcions de seguiment de l'execució del contracte.

Tercer. Que coneix les causes d'abstenció establertes a l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic i que, en el supòsit que concorri alguna d'aquestes causes, ha d'abstenir-se d'intervenir.

Quart. Que no hi ha antecedents ni circumstàncies que puguin provocar una situació de conflicte d'interessos aparent, potencial o real en un futur proper que qüestionin la seva independència segons les parts.

Cinquè. Que tractarà com a confidencials tots els assumptes dels quals tingui coneixement en virtut de les funcions que desenvolupi en el marc d'aquest contracte i no farà cap ús improcedent d'aquesta informació, que únicament utilitzarà per fer el seguiment de l'execució del contracte.

Sisè. Que sap que una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostri que sigui falsa comportarà les conseqüències disciplinàries, administratives i judicials que estableixi la normativa d'aplicació.

Setè. Que està advertida que, en cas que no reveli un conflicte d'interessos o falsedat en aquesta declaració, l'òrgan de contractació ho posarà en coneixement de la Comissió d'Ètica en la Compra Pública de la Generalitat de Catalunya perquè emeti l'informe pertinent, sens perjudici d'altres penalitats que es puguin establir. En el cas que la gravetat dels fets ho requereixi, l'òrgan de contractació posarà aquests fets en coneixement de l'Oficina Antifrau

de Catalunya o dels òrgans de control i fiscalització que siguin competents per raó de la matèria.

[Signatura]